

haz érdemes eméke ma fontosabb és a munkapártnak szükségesebb személyiség, mint valaha volt, amennyiben a mai nap folyamán megkezdte tárgyalásait az ellenzékkel — a kompromisszumról. Megkezdte pedig a tárgyalásokat Lukács, Tisza, az egész kormány és az egész munkapárt megbízásából és így rajta csüng az ország szone. El lehet-e a nagy-nagy kérdéseket kompromisszummal intézni? *Andrássy* azt mondja, hogy lehet. Nagy emberek is tévedhetnek és tévedésük sokkal súlyosabb horderejű, mint a közönséges embereké.

A PESTI HIRLAP írja:

A béketárgyalásoknál éppen az ad különös jelentőséget, hogy itt nemcsak az ellenzék obstrukciójáról vagy a kormány állásáról van szó, mert hiszen a parlamenti válságot lényegében az a nagy kontroverzia idézte elő most is, amely korona és nemzet között a *katonai kérdésekben* fennáll. S addig nem is lehet visszaállítani a parlament munkaképességét, amíg a nagy kérdésben, a véderő kérdésében korona és nemzet között nem tudnak egy tisztességes kompromisszumot létrehozni. *S ha tisztességes a kompromisszum, akkor talán többet használ az országnak, mint a meddő harc.*

A PESTI NAPLÓ írja:

A talaj, amelybe a megegyezés és a béke fehér virágának megvált elhintették, eléggé termékenynek mutatkozik. Nem tudjuk, ez a néhány enyhe őszi nap, vagy mi más tette, de tény, hogy a megegyezésnek ma már mindkét oldalról mohón jelentkeznek hívei. Az ország demokratikus közvéleményének nem lehet közömbös, hogy milyen lesz a kibontakozás, ha ugyan lesz. Nem lehet közömbös, hogy minő képet fog viselni a megegyezés és miből ácsolják meg azt a plattformot, amelyen kormánypárt és ellenzék találkozkozhatnának. *Az ország közvéleményének köze van a kibontakozáshoz.* Azt hisszük, ebben a rövid mondatban minden befoglaltatik.

A BUDAPESTI HIRLAP írja:

Berzeviczy Albert jobbról és balról mindennek tudtával és beleegyezésével fog hozzá a kompromisszumos tárgyaláshoz, föl kell tehát tennünk, hogy *van valamely mindeneiktől egyaránt elfogadható komoly alap, amelyen a kompromisszum létrehozását remélik.* Konstatáljuk végre azt is, hogy minden oldalon óhajtják is a békés kibontakozást — azzal a különbséggel, hogy a míg egyrészt vannak politikusok, akik azt hangoztatják, hogy parlamenti normális viszonyokat csakis kompromisszum révén lehet teremteni, addig másrészt mások hajlandók az ellenkező végletben mozogni s a mai adott helyzetben szinte lehetetlennek vélik a békés megegyezést az obstruáló pártokkal.

Ime, néhány lapszemelvény. Természetesen kiütözik a lapok álláspontja, politikai hitvallása, de azért mindegyik hang megegyezik abban, hogy *a mai parlamenti helyzet tarthatatlan, a mai békítő álláspont egyszerűen lehetetlen és általános veszedelmes.* Már pedig ez az alaphang a fő, ez kívánja a fordulatot. Csak nyereségben van a kormány akkor, amikor mindenki tudja, hogy *a tarthatatlan helyzetet*

az ellenzék okozta és nem a kormány. Tanulság: hogy a tarthatatlan alapról az ellenzéknek kell eltérnie és nem a kormánynak, amely munkásságot akar, békét kíván és nem harcot, — különösen nem olyan harcot, amilyen hónapok óta dul.

És — ezt a kompromisszumos tárgyalásoknál is figyelembe kell vennie mindenkinek — *az ország is az akarja, amit a kormány.*

Temesmegye orvosok nélkül.

— Állatok és emberek egészsége. —

(*Saját tudósítónktól.*) Az állatgyógyászatnak van egy ultima ratiója is, mely a legkényelmesebb. Ha valamely állatra vonatkozólag megállapítják a gyógyíthatatlan betegséget, akkor egyszerűen lebunkózzák őket, vagy más módon s eszközökkel szállítják erről a világról a más világra, ha ugyan állatokkal kapcsolatban lehet egyáltalában más világról beszélni.

Emberek életét sokkal többre taksálja az orvosi tudomány. Mert embert még akkor sem szabad megölni, ha életbentartásához minden remény elveszett már s ha akármenyit szenved is a gyógyíthatatlan beteg. Ha valakin kitört már a viziszonny, vagy amint nevezik: veszettség, akkor is meg kell várni, amíg a szervezetével végez az iszonyu betegség.

Mindenesetre humánus felfogás ez a tudomány és annak gyakorlói részéről, mert kifejezi, hogy mennyivel többre becsüli az emberéletet az állati életnél, jóllehet sok betegnek megváltás volna a halál.

Sajnos azonban: csak az emberélet nyomtöbbit a mérlegen és csakis a tudomány mérlegén. Az ember egészsége, az egészen más valami. Az ember egészségének legfőbb őrizete az állam, vagy a város, vagy a község, szóval: a hatóság kötelessége volna. De hogyan teljesítik a közhatalóságok ezt a kötelességet? S különösen milyen perspektivák tárulnak elénk, ha összehasonlítjuk az állatok egészségének legfőbb gondozásával.

Hirt adtunk róla, hogy egyetlen vármegyében (*Temesben*) nem kevesebb, mint tizenkét járási és községi orvosi állás van üresedésben. Az orvosi honoráriumok oly kicsinyek, az orvosi praxis oly kevésé fruktifikálódik, hogy nem bolond senki kitenni magát az inségnek és nélkülözésnek. Különösen nincs kedve erre orvosnak, aki erejének, szellemi képességeinek legjavát áldozta a diplomaszerezésre. Nincs orvos és nincs az ember egészségének gondozója.

S ha egyetlen megyében, ha *Temesben* ennyi orvosi állás betöltetlen, elképzelhető, hogy távolabb eső helyeken, ahol még csekélyebb a kultúra, milyen mértékben van bítangjára hagyva az emberek egészsége.

Ezzel szemben az állategészségügy mindenhol jobb állapotban van. Olyan járás nincs, ahol legalább két-három állatorvos nem volna. Ahol a magángyakorlat nem eléggé gyümölcsöző, ott az állam segít, mivel hogy az állategészségügy államosítva van s az emberegészségügy nincs államosítva. Ez pedig annak a jele, hogy az állam nagyobb fontosságot tulajdonít az állategészség gondozásának.

Az egészen civilizálatlan s teljesen tudatlan pór nép színvonalát foglalja el ezzel az állam. Vannak faluk, amelyekben a család csak akkor hívja az orvost, amikor már küld is a gyóntató papért. De amikor a tehene, vagy sertése beteg, rohan az állatorvoshoz és minden követ megmozdit, hogy az állatot megmentse. És ez a régi magyar szokás is hozzájárul ahhoz, hogy például olyan megyében, mint Temes, egyidőben tizenkét orvosi állás legyen üresen. Holott betöltve is kevés az orvos...

Szeged az iparáért.

— Munkásházakat építenek Ujszegeden. —

(*Saját tudósítónktól.*) A város pénzügyi bizottsága szerdán délután ülést tartott. Sokan voltak ott ezen az ülésen, nagy volt a vitatkozás, végeredményben azonban a bizottság két olyan határozatot hozott, amelyek mindenképpen hozzájárulnak a szegedi ipar fejlődéséhez. Elhatározta nagy többséggel a pénzügyi bizottság, hogy támogatja a Magyar Kender- és Lenipar Részvénytársaságnak azt a beadványát, amelyben az a gyár fejlesztésére olcsó területet kér a várostól és elhatározta a bizottság azt is, hogy javasolja a közgyűlésnek, adjon a gyárnak munkásházak céljaira ingyen telket.

Bizonyos, hogy a pénzügyi bizottságnak nagy többséggel hozott határozatát magáévá teszi a város törvényhatósági bizottsága is. Elvégre mind a két javaslat célja egy: fejleszteni a szegedi ipart, amely elsősorban a hatóságtól és a várostól várja el joggal a támogatást.

A pénzügyi bizottság többsége azon az állásponton volt, hogy mindakét kérést teljesíteni kell. A gyár, amely olcsóbb telket kért üzemének megnagyobbítására, eddigi működésével beigazolta azt, hogy minden tekintetben megérdemli a támogatást. A magyar ipar fejlődése körül nagy érdemeket szerzett magának, hatalmas gyártelepet alkotott Ujszegeden, ahol az emberek százainak ad kenyeret és tisztességes megélhetést. Hogy munkásai helyzetének javításáról milyen mértékben kíván gondoskodni, azt igazolja a második kérése, amelynek alapfeltétele az, hogy öt hold területen épít egészséges munkáslakásokat.

Mindezt honorálta is a bizottság, honorálta a város tanácsa is, amely már előzőleg magáévá tette a gyár kérését. Hangzottak el azonban a bizottsági ülésen fölshóalások, amelyek megint meggyőzték bennünket arról, hogy akadnak még emberek Szegeden, akik mindenáron kerékkötői akarnak lenni az ipar fejlődésének. *Koszó István* dr volt mindenképpen a kérés teljesítése ellen és többszöri fölshóalásában a leghetetlenebb indokokkal ellenezte a tanács javaslatának elfogadását. Állításairól egymásután derült ki, hogy azoknak alapja téves és a bizottság tagjaira, a mint azt az eredmény megmutatta nem valami nagy hatást gyakorolt a bizottsági tag ur fölshóalása.

Meg kell állapítani még két dolgot. A gyár nem ingyen kéri a telket és olyan összeget ajánl föl azért, amely a mostani jövedelmesség tőkéjének felel meg. Kétezer koronát. Kétségtelen, hogy ez kedvezményes ár, amint hogy az évtizedek óta működő gyár kedvezményt meg is érdemel. Ámde nevetséges dolog, egy milliós vállalatot olyan váddal illetni, mint azt *Koszó István* dr tette, hogy gseftelni akar a telkekkel. Ami pedig a munkásházak kérdését illeti, hát abban a legkevesebb, amit a város tehet, hogy ingyen telket ad a munkásházak céljaira. Ez az első lépés Szegeden a munkásházak kérdésének a megoldására és elismerés illeti csak meg a kendergyárat, hogy ő kezdte meg a kérdés megoldását.

Balogh Károly tanácsost, aki a kérdés előadója volt az ülésen, elismerés és dicséret illeti meg a javaslatáért. Ő megértette és méltányolta a gyár kérésének a jogosságát és előadásában kellő mértékben jutatta is ezt kifejezésre.

A bizottság üléséről egyébként ez a tudósításunk számol be:

A bizottság ülésén *Bokor* Pál polgármesterhelyettes elnökölt. Jelen voltak *Gerő* Arminon, a Magyar Kender- és Lenipar Részvénytársaság vezérigazgatóján kívül a következő bizottsági tagok: *Balogh* Károly pénzügyi tanácsos, *Becsey* Károly dr., *Désy* Béla, *Holtzer* Aladár, *Jakabffy* Lajos, *Kiss* Arnold, *Koczor* János tanácsos, *Koós* Elemér, *Koszó* István dr., *Landesberg* Mór, *Ob-*